REDACŢIUNEA.
Administraţiunea şi Tipografia.
BRAŞOV, piaţa mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAŢIUNE în Braşov şi a următórele Birourĭ de anunciurĭ:
In Viena: M. Dukes Nachf. Nax. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppeliks Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în flăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 121. Braşov, Joi 1 (14) Iunie. 1900.

Dotaţiunea preoţimei.

In tótă Transilvania şi Ungaria se observă o viuă mişcare pe terenul bisericesc, şi acésta mai ales la romano-catolicĭ şi la protestanţii ungurĭ. Tóte confesiunile se străduesc a-şĭ concentra forţele, fiind-că prevĕd, că vor avé sĕ susţină încă lupte grele pentru interesele lor de viaţă în situaţiunea încurcată şi nesigură, ce le a creat'o politica liberalismului neconfesional.

Numai în sînul bisericei române unite domnesce érăşĭ de lung timp o tăcere, care este cu atât mai neesplicabilă, cu cât tocmai acésta biserică e adĭ mai mult ameninţată în drepturile şi esistenţa ei, decât orĭ şi care alta.

Sunt tuturor bine cunoscute uneltirile, ce au de scop a distruge organismul şi caracterul naţional al provinciei metropolitane de Alba-Iulia. Periculul, ce o ameninţă, vine dela două cestiunĭ la ordinea dilei, aceea a autonomiei şi a „congruei“, adecă a regulării dotaţiunei preoţimei.

Incă înainte cu opt anĭ s'a decis de către ierarchia bisericei romano-catolice, ca cestiunea „autonomiei catolice“, care privesce numai acésta biserică, sĕ fiă resolvată deodată cu cestiunea dotaţiunei preoţimei.

Oposiţiunea energică, ce au făcut'o Românii uniţĭ la prima încercare de a-i înjgheba în organismul autonom al bisericei catolice ungurescĭ au îndemnat pe adversarii independeţei lor bisericescĭ de a-se folosi de acest espedient. Punênd de odată la ordinea dilei şi cestiunea dotaţiunei preoţimei, ei au avut în vedere de a-şĭ înlesni planul ascuns, căcĭ regularea dotaţiunei avea sĕ fiă rîma spre a prinde mai uşor în undiţă clerul român unit.

Paralel cu acţiunea congresului pentru autonomia romano-catolică merge şi acţiunea regulării congruei, şi este semnificativ pentru acésta din urmă acţiune, că cestiunea dotaţiunei preoţimei ochesce mai vîrtos pe greco-uniţĭ şi numai în mică mĕsură pe romano-catolicĭ, a căror preoţime este în general materialicesce mult mai bine situată.

De aicĭ urméză, că şi lucrarea aşa numitei comisiunĭ centrale pentru congruă, care este împărţită în câte-va subcomisiunĭ, se estinde de fapt mai mult asupra dieceselor greco-unite din Transilvania şi Ungaria.

Numai alaltăerĭ s'a ţinut o şedinţă a amintitei comisiunĭ centrale, în care s'a raportat despre resultatul subcomisiunilor ei, începênd dela 17 Maiŭ 1899 pănă la finea lui Maiŭ 1900. Subcomisiunile au esaminat în intervalul acesta cu totul 5297 fasiunĭ, între carĭ cam la 1500 sunt fasiunĭ de a-le parochiilor din diecesele române unite, carĭ la olaltă reclamă o întregire de venit de peste 800,000 fl. anual. Deóre-ce însĕ întrega dotaţiune pentru preoţii ambelor confesiunĭ s'a calculat cu 1.355,883 fl. urméză, că cea mai mare parte a dotaţiunei ar reclama-o preoţimea română unită.

Grava întrebare actuală este, că décă se va ajunge cumva la o resolvare a acestei cestiunĭ a dotaţiunei, cum se va concorda ea, în ce privesce pe clerul român unit, cu cestiunea „autonomiei catolice“ a căreia resolvare Românii uniţĭ nu o vor primi nicĭ-odată aşa cum vré sĕ li-o impună congresul romano-catolic? Cu alte cuvinte, ce înţeles au tóte acele fasiunĭ ale preoţimei greco-unite, pe câtă vreme regularea congruei, aşa cum a fost pusă la cale, presupune contopirea bisericei române unite în biserica catolică unguréscă?

Vedem, că Metropolitul presidéză una din subcomisiunile pentru congruă; vedem, că s'au dat de pretutindenĭ fasiunile din diecesele române, dér nu scim cum stă metropolia de Alba-Iulia în faţa cestiunei acesteia, care este strîns legată de cestiunea autonomiei catolice.

In Austria, după închiderea sesiunei „Reichsrath“-ului, nimenĭ nu-şĭ mai póte face o ideiă aproximativ clară despre cele ce vor mai urma în proximul viitor. Părerea generală a tuturor cercurilor politice este, că parlamentul nu va mai fi convocat, decât póte la tómnă. Se afirmă în acelaşĭ timp, că guvernul Koerber a abandonat planul de a mai convoca conferenţa de înţelegere ceho-germană. De altă parte însĕ va octroa în Boemia şi Moravia legea de limbă cu ajutorul §-lui 14. — Un colaborator al lui „*Neue freie Presse*“ a avut o convorbire cu unul din membrii guvernului, care a declarat între altele: „Reichsrath“-ul nu va mai fi convocat, decât în casul, când mai întâiŭ se vor fi împăcat Cehii şi Germanii. Conferenţa de împăcare însĕ nu va puté fi convocată de-ocamdată. Va urma un lung period de timp, în care *se va guverna fără parlament.*

După tóte semnele aşadér în Austria va urma o eră de guvernare neconstituţională, mai mult séu mai puţin absolutistă.

Ruşii în Peking.

Rusia şĭ-a ajuns scopul în China. De mult s'a pregătit, de mult şĭ-a adunat armată în *Port-Arthur*, şi acum, când rĕscóla Boxerilor a pus în flacărĭ imperiul chines, nicĭ una din puterile europene n'a fost în stare sĕ dea piept cu primejdia; tóte şĭ-au simţit slăbiciunea, afară de imperiul moscovit. In conscienţa preponderanţei sale, Rusia a şi făcut tot posibilul, ca ei sĕ i-se încredinţeze rolul principal în restabilirea ordinei — ceea-ce i-a şi succes.

Scirĭ sosite din isvor autorisat afirmă, că *Rusia a primit mandatul sĕ ocupe capitala chinesă cu trupe de ale ei.* Atât din Petersburg, cât şi din Bruxella se confirmă aceste scirĭ. O telegramă, ce o primesce din Petersburg agenţia „Reuter“ din Londra, dice, că puterile europene au cădut la învoială cu Rusia, ca ea sĕ ocupe Peking-ul şi în urma acésta s'a trimis ordin la Port-Arthur, ca garnisónă ruséscă de 6000 sĕ fiă ţinută gata de plecare în tot momentul.

— O altă telegramă trimisă din Peking la Bruxella spune şi mai mult. Spune, că *6000 de soldaţĭ ruşĭ cu 10 tunurĭ au plecat spre Peking* în urma învoelii representaţilor tuturor puterilor. — Ér din Londra se telegraféză, că după scirĭ sosite acolo din Tiencin, *împĕrătésa vĕduvă s'ar fi refugiat la cosulatul rusesc din Peking.* Cu alte cuvinte, partida curţii chinese ar avé de gând sĕ se pună sub scutul şi ocrotirea Rusiei.

Faptul acesta a produs în Anglia o agitaţiă şi o nervositate mare, şi lumea se întrébă cu drept cuvênt, cum se vor desvolta acum lucrurile, în ce direcţiune vor merge pe viitor tratările între puterĭ? Cea mai mare şi mai gravă întrebare este, nu cumva puterile se vor certa şi se vor ridica una contra alteia în China?

*

Intr'aceea se rĕspândesc cu profusiune scirile despre crescerea tot mai ameninţătore a rĕscólei Boxerilor. Rĕsculaţii au rupt firul telegrafic între Peking şi Tiencin. Strĕinii din Peking au format trupe pentru apĕrarea cartierului european, în care se află şi consulatele. Pe stradele oraşului mişună mii de Chinesĭ ameninţând cu nimicire pe strĕini. Agentul italian din Peking telegraféză la Roma, că la ordinul lui, tóte femeile europene, carĭ se aflau la consulat, s'au refugiat pe corăbii. Astfel de ordine au dat şi ceilalţĭ agenţĭ europenĭ. — Din *Tiencin* se anunţă, că vice-regele n'a voit sĕ dea concesiune, ca un al treilea tren sĕ transporte europenĭ la Peking. Soldaţii au ocupat vagónele, dér maşinistul a fugit cu locomotiva, ér Chinesii au început sĕ desfacă şinele. Soldaţii (europenĭ) au alungat cu baioneta pe atentatorĭ, au prins locomotiva şi în fine vice-regele a fost silit sĕ dea concesiune pentru a pleca trenul.

*

Acestea sunt scirile despre cele mai nouĕ evenimente. Englesii privesc cu durere şi rĕutate, cum Rusia pune mâna pe

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Din Memoriile Regelui Carol.

— Urmare. —

Prinţul Carol şi armata sa fac o întrare triumfală în Bucurescĭ. Ii sosesc felicitărĭ şi din strĕinătate şi printre acestea găsim o scrisóre familiară cordială a Principelui de corónă Frederic Wilhelm, care conducea atuncĭ afacerile publice în locul împĕratului Wilhelm, rănit prin atentat, dér, care părea restabilit la Kassel şi Baden: „Eram de mai înainte convins, că vei privi liniştit evenimentele. Construcţiunile tale de podurĭ, canalurĭ şi porturĭ vor însemna o eră nouă“. Pretutindenĭ se creéză legaţiunĭ românescĭ, România se întroduce cu demnitate în familia Statelor. Comisarĭ românĭ fac parte din comisia europénă de delimitare, apoi se organiséză cu îngrijire aparatul administrativ din Dobrogea. De repeţite-orĭ împĕratul Francisc-Iosif dă principelui dovedĭ oficiale despre amiciţia sa; după propunerea lui Andrassy Prinţul primesce titlul de Alteţă Regală şi cabinetele se grăbesc sĕ adopte pilda Austriei. Bălăceanu a predat la Budapesta împĕratului „*Steaua României*“; împĕratul l'a primit fórte bine şi i-a esprimat speranţa, că România nu va întêmpina în Dobrogea aceleaşĭ greutăţĭ, ca trupele sale în Bosnia şi Herţegovina.

Apare o dificultate nouă: România ocupase linia de frontieră fixată de Europa, Rusia ceru însĕ, ca sĕ o părăséscă, mai ales la punctul de plecare Arab-Tabia de lângă Silistria, sub cuvêntul, că Arab-Tabia ar fi o parte a fortăreţei Silistria. România obiectă însĕ, că după tratatul din Berlin nu esistă nicĭ o fortăréţă la Dunărea-de-jos; Europa a cerut României sĕ ocupe Dobrogea şi de aceea nu mai trebue sĕ esiste nicĭ o fortăréţă la punctul unde graniţa ei se unesce cu graniţa de mai înainte a României.

Puterile cele marĭ fac presiune asupra României, ca sĕ-şĭ retragă trupele dela Arab-Tabia şi ea consimte pentru a nu prejudeca resolvarea cestiunei. Gorciacow ţine un limbagiu fórte jignitor: 'că România nu datoresce decât Franciei şi Italiei mărirea teritoriului ei; Prinţul nu e surprins de acésta; dér îl mâhnesce adênc, că şi Germania are o atitudine atât de inamicală. Germania, patria sa, la care ţine încă cu tótă inima, încătrău — şi mai ales spre casa părintéscă, Sigmaringen séu castelul Kracuhenwies — se îndreptéză gândurile sale! Işĭ reamintesce de toţĭ camaradii de regiment, de serile petrecute la Roon, în a cărui casă a fost de atâtea-orĭ, cu a cărui fiiu a luat parte la campania din Holstein, a cărui mórte a deplâns'o atât de sincer! Dér relaţiunile cu Germania rĕmân turburate, la Bucurescĭ nu se află încă nicĭ un ministru plenipotenţiar german, rĕscumpărarea căilor ferate produce dificultăţĭ, bancherii din Berlin pun condiţii grele şi în sfîrşit Bismarck reclamă resolvarea cestiunei ovreescĭ, căcĭ Congresul din Berlin hotărîse încetăţenirea Ovreilor. Acéstă cestiune ovreéscă a devenit „o luptă gigantică“, scrie Prinţul tatălui sĕu, „care trebue susţinută în ţéră şi în strĕinătate“. Camera şi Senatul se opun la naturalisarea Ovreilor imigraţĭ; strĕinătatea, tóte puterile cele marĭ o reclamă categoric. „Pe când ţéra mĕ presintă, ca pe un apĕrător al drepturilor Ovreilor, strĕinătatea se plânge, că nu le susţiu destul de tare şi că nu arăt o voinţă firmă“. Prinţul vrea sĕ mijlocéscă, sĕ nu renege umanitatea, sĕ respecteze voinţa Europei, dér sĕ nu părăséscă nicĭ un moment calea constituţională. Ca tot-déuna în asemenea situaţiunĭ grele, sosi o scrisóre de încuragiare dela Principele moştenitor al imperiului german, cu dorinţa, ca şi acéstă stâncă sĕ fiă ocolită cu succes, ca celelalte, şi cu mulţumirĭ călduróse pentru poesiile prinţesei, care a esprimat în frumósă formă poetică, după mórtea prinţului Waldemar, durerea de mamă.

In timpul acesta d-l Dimitrie Sturdza se afla la Berlin şi nu găsi la Bismarck decât vechiul *caeterum censeo*: recunóscerea principiului admis de Congresul din Berlin în urma propunerei Franciei şi Italiei. Trebuia sĕ se acorde absolut tóte drepturile cetăţenescĭ tuturor Ovreilor, carĭ serviseră în armată, carĭ absolviseră gimnasiul séu o şcólă reală, carĭ obţinuseră titlurĭ academice, carĭ depuseseră esamenul de bacalaureat, carĭ făcuseră Statului donaţiunĭ, carĭ publicaseră opere séu fundaseră un mai mare stabiliment comercial séu industrial. Bismarck considera acésta ca politică

situaţiune, dér n'au încătrău. Mânile Angliei, orī cât ar nega ea, sunt legate în Africa de miadă-ḑi şi bine ḑice fóia englesă *„Daily Telegraph“*: „N'ar fi lucru înţelept, décă dela guvernul britanic s'ar cere acum o păşire energică, căcī în Africa sudică greutăţile nu sunt încă învinse. Flota nóstră din Asia orientală nu póte sta faţă nicī cu Rusia, nicī cu Japonia“...

Reorganisarea despărţĕmêntului Treiscaune-Ciuc.

— 13 Iunie n. 1900.

Adunarea de reorganisaţiune a desp. Treiscaune-Ciuc, ţinută erī în biserica rom. gr. or. din Covasna, a succes atât din punct de vedere material, ca şi moral, cât se póte de îmbucurător. Iţī era mai mare dragul, când vedeai pe Românaşii noştri din tóte unghiurile Treiscaunelor; acei Românī harnicī, carī cu ocasiunea acésta au dat o dovadă atât de frumósă, că ei nu numai esistă, dér esistă ca Românī adevĕraţī şi plinī de viéţă; îţī era mai mare dragul şi-ţī crescea inima, vĕḑêndu-i cum veniau, carī cu trăsurile, carī cu căruţele séu chiar şi pe jos, obosiţī şi plinī de praf, ca sĕ ia parte la adunarea românéscă menită pentru luminarea şi fericirea lor, dând dovadă fraţilor lor din tóte părţile, că este nemotivată temerea celor ce esclamă: „Treiscaunele sunt pierdute pentru noi!“

La 11 sună clopotul bisericei române, dând de veste atât Românilor covăsnenī cât şi celor veniţī din împrejurime, că adunarea se începe. Publicul se apropia în cete şi îndată se umplù biserica, care devenì prea strîmtă, ca sĕ cuprindă pe toţī doritorii de-a lua parte la adunare, aşa încât mulţī fură siliţī sĕ rĕmână în curtea bisericei. Erau bĕtrânī, tinerī, femei, copii copile.

La óra $11^1/_2$ trimisul on. com. central, d-l N. *Bogdan* profesor, însoţit de on. d-n protopop *Coltofeanu* şi de un numĕr însemnat de preoţī din tract, au întrat în biserică. Se începù adunarea prin cuvêntul de deschidere. E notoric interesul, ce se vedea din faţa fiă-căruia faţă de acest discurs. O linişte şi o tăcere deosebită, fie-care stetea sĕ-i sórbă vorba din gură atât erau de instructive, atât erau de dulcī vorbele şi atât de mult plăceau poporului: „E ţelinos pămêntul, în care avem sĕ tragem adī brazdă cu plugul, e fórte ţelinos“, ḑicea trimisul comitetului, dér „are ceva fórte bun, *nu e petros*, şi fiă-care dintre noi o scie, că pămêntul chiar de e ţelinos, décă e bine lucrat şi sĕmênţa, ce se aruncă în el, e bună, atuncī aduce ródă însutită şi înmiită, mai bună chiar decât cel folosit. *Lucrat trebue decī acest ogor al nostru*, căcī atuncī, déca va şi fi icī colea câte un mărăcine, pe acela îl va tăia fierul plugului şi va fi viermilor mâncare, séu pămêntului îngrăşare“.

După acésta se întórce la preoţimea şi învĕţătorimea nóstră, dascălii poporului, şi constată, că precum şcolarul este o oglindă fidelă a învĕţătorului sĕu, întocmai astfel oglindă fidelă e poporul preotului sĕu. Şi sĕ şi-o însemne acésta bine preoţimea nóstră. Déca cumva din nepricepere séu din alte preocupaţiunī a negligiat vr'odată cât de puţin din sfânta lor datorinţă faţă de popor, sĕ se grăbéscă şi sĕ se întórcă, ca nu mai târḑiu sĕ ne ajungă blăstămul fiilor şi al nepoţilor noştri.

Şi pentru-ca sĕ avem garanţă în activitatea nóstră, ne este bun prilegiu Asociaţiunea, la sînul căreia se pot adăposti toţī aceia, carī doresc şi voesc sĕ lucre întru binele şi înaintarea poporului. Vĕ invit decī sĕ ne alăturăm şi noi, cei din Treiscaune şi Ciuă, la acéstă instituţiă binefăcĕtóre, căcī ea şi pentru noi e aceeaşī dulce mamă, ca şi pentru ceilalţī Românī de prin alte părţī.

La acésta on. protopop D. Coltofean, ca interpret al poporului adunat, relevéză momentele marcante din viéţa nóstră ca un ecou la cele spuse de d-l antevorbitor, îi mulţămesce pentru zelul, ce-l arată faţă de Românii din Treiscaune şi invită pe popor sĕ sprijinéscă Asociaţiunea. Vorbele On. D.-Sale n'au rĕmas fără efect, căcī entusiasmul şi însufleţirea, care crescea cu fiă-care moment, s'a şi întrupat în faptul, că s'au înscris şi au solvit taxa de membri *11 ordinarī şi 52 ajutătorī*, cu totul s'au încassat 207 coróne. Cu bucuriă trebue sĕ remarc, că au fost óspeţī, carī au trebuit sĕ călĕtoréscă timp de 5—6 şi 9 óre pentru-ca sĕ soséscă la timp. Bravii Românī din Arpătac au plecat nóptea la 2 óre şi abia au sosit la $10^1/_2$.

Amĕnunte dela acéstă interesantă adunare urméză.

Congrua.

Comisiunea centrală pentru *congrua catolică* s'a întrunit alaltăerī în Budapesta, presidată de archiepiscopul Iosif *Samassa* din Agria. S'a ales cu prilejul acesta o subcomisiune de 15, cu misiunea de a controla fasiunile privitóre la bunurile bisericescī mai marī. In comisiunea acésta face parte şi canonicul Dr. *Lauran* dela Oradea-mare.

După acésta raportorul *Timon* A. a cetit raportul amĕnunţit despre resultatul clasificării congruei parochilor şi cooperatorilor, pe basa fasiunilor întrate. Sunt 5297 parochii romano-catolice şi greco-unite, dintre carī 3096 parochii cu venit anual mai puţin de 800 fl. Pentru întregirea venitului acestor parochii sunt de lipsă *1.253.330 fl.*

In cât privesce *provincia metropolitană unită de Alba-Iulia şi Făgăraş*, raportul presentă următorul tablou:

1. *Archidiecesa de Alba-Iulia şi Făgăraş*: are *707* parochii, ale căror venite ar trebui sĕ se întregéscă. Suma de lipsă face *429,236 fl. 31 cr.*

2. *Diecesa de Lugoş*: are 161 parochii dintre carī 156 sunt avisate la întregirea venitelor cu suma de *87,416 fl. 74 cr.*

3. *Diecesa de Oradea-mare*: din 168 parochii 153 sunt, carī au lipsă de întregirea venitului cu suma de *50,458 fl. 79 crucerī.*

4. *Diecesa de Gherla*: are 489 parochii, din carī 477 reclamă întregirea venitului.

Suma totală de întregire pentru provincia metropolitană română unită face *807,126 fl.*

Raportorul propune: *a*) Comisiunea centrală primesce de ale sale hotărîrile aduse cu privire la conscrierī; *b*) în sensul ordinaţiunei ministeriale din 1896 sĕ dispună ca despre resolvarea apelaţiunilor sĕ fiă încunosciinţaţī preoţii respectivī; *c*) ministrul de culte şi instrucţiune publică sĕ fiă rugat a dispune organe în numĕr suficient pentru transcrierea corecţiunilor în cólele de conscriere.

Congresul Ligei culturale.

Dumineca în ḑiua întâiŭ de Rosalii s'a deschis la Ateneu al 8-lea congres anual al Ligei culturale sub presidiul d-lui *M. Vlădescu*, preşedintele comitetului central esecutiv, asistat de preşedinţii de secţiă *Perieţeanu-Buzĕu* (Bucurescī), *N. Culianu* (Iaşī), *P. Chiţu* (Craiova). Au fost de faţă aprópe 50 delegaţī.

Preşedintele M. Vlădescu salută pe congresiştī, arătând greutăţile, prin care a trecut Liga. Comitetul a fost împedecat sĕ lucreze cum a dorit. Chemarea congresului este sĕ dea Ligei un nou avênt, sprijinindu-o, ca sĕ pótă prospera.

Urméză apoi cetirea raportului anual al Ligei, căruia îi dă cetire secretarul, d-l Septimiu Mureşeanu, pe care l'a întrodus printr'o espunere a situaţiei în cestiunea naţională.

Mai departe sĕ dă cetire censorilor despre situaţia financiară a Ligei, după care în anul trecut s'a încassat cam 20.000 lei, şi cam toţī atâţa s'a şi cheltuit.

Asupra raportului se nasce o discusiune în urma observărilor critice a d-lor Barcan şi Brânzĕu.

Respunḑênd preşedintele a declarat între altele, că pentru recunóscerea Ligei ca persónă morală n'a putut face, decât un pas, de-órece s'a convins, că demersurile n'ar fi avut nicī un succes. Er în ce privesce centenarul, de când Mihaiŭ Vitézul a fost la culmea puterii sale, nu s'a putut îndeplini, căcī nu erau banī pentru sĕrbărī.

S'au mai făcut observărī, de ce Liga nu face propagandă la sate. D-l Vlădescu a rĕspuns, în privinţa propagandei, că comitetul nu le póte face tóte.

In fine prĕşedintele declară, că déca congresul n'ar fi mulţumit cu d-sa, e gata sĕ lase locul de onóre, pe care îl ocupă, altora.

*

In şedinţa de după amiadī congresul decide cu unanimitate a adresa M. S. Regelui o telegramă omagială.

După acésta se procede la alegerea comitetului. Votanţī 42. Se aleg în comitet domniī: Valerian *Urseanu* cu 42 voturī, *Perieţeanu-Buzĕu* 37; V. A. *Urechiă* 36; P. *Cantili* 32: M. *Vlădescu* 30 şi Aurel *Popovicī* 23. Aceştia se proclamă aleşī ca membrii, ér censor e ales Anton *Vanicu* cu 26 voturī.

Se mai aleg în urmă pentru completarea comitetului, membrii d-niī: *Z. Cotescu* cu 26 voturī, Grigorie E. R. *Stefănescu* şi A. *Florescu* cu câte 13 voturī; ér censorī G. *Adamescu* cu 21 voturī şi C. *Rădulescu-Motru* cu 17 voturī.

In decursul şedinţei sĕ cetesce o telegramă a d-lui V. A. Urechiă, în care arată, că e bolnav, uréză Ligei un comitet activ, devotat causei şi neînfluinţat de luptele de partide; rógă sĕ nu fiă reales în comitet.

D-l V. *Urseanu* propune sĕ fiă invitat Urechiă, ca sĕ vie sĕ lucreze alăturī cu comitetul la progresul Ligei.

In fine preşedintele, d-l Vlădescu, închide congresul printr'o vorbire, în care accentuéză necesitatea viuei activităţī a membrilor Ligei, care sĕ uşureze sarcina conducĕtorilor acesteia şi mulţămesce congresiştilor pentru devotamentul arătat.

Szell şi „Valahii“. N'ar fi de diochī „Magyar Szó“, canalul de scurgere al tuturor insanităţilor marelui fost paşă Banffy. Scie sĕ le potrivéscă aşa de bine, încât îţī pare, că auḑī grăind pe Becichere Iştoc din „Ţiganiada“ lui Budai Deleanu. Multe de tóte îndrugă sfîrléză lui Banffy în numĕrul sĕu dela 12 Iunie despre Szell şi „Valahī“, dér par' că nicī una nu-i aşa cu córne, ca povestea despre „pactul“, ce l'ar fi încheiat ministru-preşedinte unguresc cu obijduiţii Românī. Drept „preţ“ al „pactului“ ḑice, că d-l Szel „a promis sĕ înfiinţeze *4 gimnasii* pentru Valahī“ şi anume: în *Brad*, *Lugoş*, *Arad* şi *Oradea-mare*. S'a mai „obligat“ apoi „sĕ dea 12 stipendii la 12 tinerī universitarī românī pentru a merge în strĕinătate sĕ se califice“, ér pentru-ca sĕ facă şi puţin „umor“ spune, că „după tóte acestea nu este imposibil, ca Coloman Szell sĕ numéscă pe marele erou valah Axentie Severu ministru de interne şi meritele lui Avram Iancu sĕ le înscrie în lege“.

Nu pentru-ca sĕ apreţiăm aceste insanităţī am luat notă despre ele, ci mai vîrtos pentru-ca sĕ se vadă cu ce arme luptă zurbagii dela „Magyar Szó“ în frunte cu dascălul şi protectorul lor de tristă amintire. Szell a dat deja faţă de Românī destule dovedī de netoleranţă şovinistă, ca nimenī sĕ nu mai crédă în legenda lui Banffy despre „îndulcirea“ Românilor prin „pacturī“ şi „favorurī“.

SCIRILE DILEI.

— 31 Maiŭ v.

Adunarea generală a desp. I. Atragem din nou atenţiunea publicului nostru din Braşov şi împrejurime asupra adunărei generale a desp. I al „Asociaţiunei“, ce se va ţinĕ Dumineca viitóre *la 11 óre* (nu la 12 după cum s'a anunţat din greşală în numĕrul nostru din Dumineca trecută) *în comuna Herman* şi care promite a fi una din cele mai frumóse adunărī ale desp. Braşov. Plecarea din Braşov se póte face cu trenul dela órele 8·50 m. a. m. (preţul: 15 cr. de persónă, p. cl. II.) Adunarea va fi precesă de serviciu divin, împreunat cu parastas pentru membrii rĕposaţī ai Asociaţiunei. Pentru *prânḑul comun*, ce se va aranja în hotelul cel mare, *cu preţul de 60 cr.* de persónă, se pot face insinuărī la d-l Corn. Aisĕr, cassierul desp. Séra la $7^1/_2$ se va da din partea Românilor din Herman o producţiune declamatarică-musicală, cu un program bine ales şi variat, după care va urma dans.

Ce-i adevĕrat? Fóia lui Banffy, care de altminterea e meşteră în scorniturī, spune în numĕrul dela 12 Iunie următórele: Deputatul şi abatele I. *Molnar*, unul din conducĕtorii partidei poporale catolice, a fost

---

de etape faţă de imigraţiunea în massă a Ovreilor strĕinī; Românii sĕ se dedice şi ei muncei economice, sĕ lucreze, sĕ facă economii, sĕ fondeze băncī funciare.

Dér în cestiunea evreéscă Bismarck se considera numai ca mandatar al Congresului, pe când cestiunea căilor ferate îl atingea mai de-aprópe. Acésta din urmă era o sursă constantă de neînţelegerī, carī începură cu D-rul Strussberg, care băgase în afacere pe cei mai marī magnaţī ai Silesiei; aceştia au tras pe cunoscuţii şi inferiorii lor, şi Bismarck se plângea.

— „Printre acţionarii societăţii de căi ferate române se află personagii marī, şi dame de Curte, şi lacheii acestor case marī, şi chiar birjarii, cu un cuvênt: aprópe întreg Berlinul! Sunt multe interese în joc. Şi chiar Regele a trabuit sĕ intervie spre a scăpa pe câţi-va magnaţī din Silesia, când nu mai mergea cu Strussberg. Atuncī s'a adresat lui Bleichröder. Acesta era deja destul de bogat spre a nu avé nevoiă sĕ se încurce, dér tot a făcut'o din causă, că a fost rugat şi pentru onorurile ce i-a adus. Bleichröder a luat decī afacerea în mânile sale şi noi suntem obligaţī sĕ-i dăm ajutor. Regele a făcut însĕ şi mai mult; a venit în ajutorul boerilor din Silesia cu propriiī sĕi banī. Trebue sĕ eşim decī din acéstă situaţiune penibilă; sunt angajate 100 milióne de mărcī şi România are şi ea interes sĕ fiă ea singură stăpână pe căile ei ferate. Resolvaţī decī cât mai repede aceste două cestiunī, ca sĕ faceţī parte dintre Statele independente; România are 2500 mile pătrate germane şi cincī milióne de locuitorī; ar puté sĕ aibă dece milióne şi ce putere ar fi atuncī! O Româniă independentă cade mult în cumpănă în cestiunile orientale. Legătura cea mai puternică e Prinţul, care a fost de-ai noştri înainte de-a deveni Român“.

Aşa a vorbit Bismarck.

Impĕratul Wilhelm stima şi el mult pe Principele Carol şi nu voia sĕ subordoneze recunóscerea României resolvirei cestiunei ovreescī. El scrie fórte semnificativ din Gastein:

„Cât privesce România, scii bine (scri-
„sórea era adresată împĕrătesei Augusta,
„care a trimis o copiă Principelui de Ho-
„honzellern), că din capul locului am des-
„aprobat energic hotărîrea Congresului în
„cestiunea evreéscă. Dér numai *après coup*,
„deóre-ce nu conduceam eu afacerile, ci
„Prinţul moştenitor. De atuncī am fost silit
„sĕ mĕ pronunţ numai pentru îndeplinirea
„hotărîrilor Congresului, dér am cerut me-
„reu sĕ nu se grăbéscă resolvirea cestiunei
„evree, căcī sciu din esperienţă, ce sunt
„Ovreii în acele regiunī — începênd cu
„Posmania, Polonia, Lithvania şi Volhynia,
„şi se ḑice, că Evreii din România sunt şi
„mai rĕi! Dér a cerut'o Anglia. Iţī vei aduce
„aminte, că în trecut, când se comiteau
„excese între creştinī şi Ovrei, am ţinut
„tot-déuna partea guvernului român, pe cât
„timp Anglia ţinea tot-déuna partea cea-
„laltă, din causă, că vede în fiă-care Ovreiŭ
„un Rothschild cult“.

Cât de caracteristică e opinia acésta a bĕtrânului Impĕrat, faţă de nota ameninţătóre a lui Bismarck, care era mai presus de orī-ce bănuială de filosemitism. „Nota în cestiune cu asprimea ei esagerată nu o cunosc, — mărturisesce bĕtrânul Impĕrat. Camerile din Bucurescī nu puteau încerca nicī o resistenţă seriósă în ambele cestiunī, şi guvernul şi representaţiunea naţională înlăturată printr'un compromis cestiunile şi nemulţumirea marilor puterī.

(Va urma.)

ḑilele aceste la *Bicsad* şi a convocat la o conferenţă pe toţi *preoţii românĭ* din cercul electoral Aranyos-Medgyes. S'au şi presentat 8 din ei, între carĭ fratele lui Dr. Lucaciŭ, preotul Constantin *Lucaciŭ* din „Jozsefhaza“. Conferenţa a avut drept resultat, că Constantin Lucaciŭ a primit sĕ păşéscă ca *candidat de deputat* cu „program naţionalist“, însĕ „cu colorit de membru al partidei poporale“, în urma căreia Molnar i-a promis tot sprijinul. „Megyar Szó“ năvălesce straşnic în contra lui Molnar acusându-l, că pactéză cu „Valahii“ contra partidei guvernului. — Nu putem sci, ce este adevĕrat din tóte acestea. Preoţii românĭ din amintitul cerc sunt datorĭ reputaţiunei lor şi publicului român ‘a lămuri afacerea şi a spune orĭ de fóia lui Banffy grăesce adevĕr, séu minciună?

Pentru biografia poetului Andreiŭ Mureşianu, publicată împreună cu portretul în „Revista Ilustrară“ din Bistriţa, scim, că se pornise cercetare contra d-lui I. Pop-Reteganul pe atuncĭ redactor resp. al anumitei reviste, I. Baciu ca editor, C. Csallner ca tipograf şi Al. Roşu ca fotograf. Cercetările însĕ, precum şi procesul ce era sĕ se intenteze, s'au sistat, ḑice numita revistă, declarându-se acusaţii ca nevinovaţĭ prin sentinţa judelui instructor din Cluşiŭ dela 28 Maiŭ 1900. Ar fi fost, în adevĕr, o neghiobia din cele mai mari, décă şi pentru publicarea unei biografii nevinovate s'ar fi intentat proces.

Cununiă. Dumineca viitóre, în 4 (17) Iunie, se va sĕvêrşi cununia d-lui *Pavel Percea*, profesor la şcólele române din loc, cu d-ra *Hortensia Popescu*, fiica d-lui advocat din loc Victor Popescu. Sincerile nóstre felicitărĭ tinerei părechĭ şi familiilor!

Esamenul de maturitate la gimnasiul rom. cat. din loc s'a făcut alaltăerĭ sub presidiul directorului suprem Elischer. S'au supus la esamen 7 studenţĭ, dintre aceştia unul a eşit cu „fórte bine“, trei maturĭ, ér trei au fost avisaţĭ la repeţirea esamenului în Septemvre.

Duel sub pază poliţienéscă. Din Chichinda-mare se scrie următórele: Sâmbăta trecută la 7 óre diminéţa, în sala mare a hotelului „Bohn“ de-acolo, s'a întêmplat un duel cu sabia, c'un sfêrşit sângeros între procurorul Dr. Anton Stocker şi profesorul Ioan Albert. Ca secundanţĭ între alţii au fost şi căpitanul orăşenesc Leo Wachtel, care atât a fost de „conscienţios“ în rolul sĕu, încât duelul s'a ţinut sub paza poliţiei. Toţĭ óspeţii au fost provocaţĭ de poliţiştĭ sĕ părăséscă cafeneaua din hotelul „Bohn“. Procurorul a fost greu rănit la braţ, tăindu-i artera principală şi tăindu-l şi la gât. Profesorul a fos rănit la urechiă şi în faţă. Causa duelului a fost o polemică ḑiaristică. Publicul este fórte curios sĕ vadă, cum se judecă în ţéra acésta a „civilisaţiunei“ unguresci un duel sĕvêrşit sub paza poliţiei.

Turburărĭ antisemite. Dumineca după amiadĭ au fost marĭ turburărĭ antisemite în *Konitz* (Germania). Poliţia şi gendarmeria n'au fost în stare sĕ facă ordine. Turburătorii au ruinat sinagoga jidovéscă, pe comisarul de poliţiă *Wehn* l'au atacat şi numai cu fuga a putut scăpa. Séra a sosit o companiă de soldaţĭ, care a împrăştiat pe demonstranţĭ. Autorităţile au proclamat *statarul.* Causa turburărilor se ḑice a fi faptul, că lunile trecute a dispărut fără veste un tînĕr gimnasist creştin, al cărui cadavru a fost găsit mai în urmă în nisce împrejurărĭ misteriόse. Poporaţiunea crede, că are de a face c'un *omor ritual* şi de de aceea s'a resculat contra jidanilor.

13 copii lovițĭ de fulger. Ḑiarele berlinese scriu despre o nenorocire, până acum ne mai pomenită, ce s'a întêmplat pe câmpurile Schweidenitz în Silesia. Mai mulţĭ copii sub îngrijirea unui educator lucrau acolo aprópe de gară. Timpul era noros, dér nu era témă de furtună. De-odată un fulger lovesce într'un copil de 11 anĭ cu numele Augustin Franze, care numai decât a şi fost omorît. Tot atuncĭ fulgerul a atins şi pe ceilalţĭ 12 copii, carĭ lucrau apró- pe de Franze şi au fost trântiţĭ la pămênt, ameţiţĭ. Ingrijitorul lor încă a cădut la pămênt. Când acesta şi-a venit în fire, pe copiĭ, carĭ încă toţĭ zăceau la pămênt fără simţirĭ, i-au frecat şi ast-fel i-a succes a-i aduce érăşĭ la viaţă, dér micul Franze, a cărui faţă şi pĕr au fost pârlite, fù omorît de fulger.

La „Pomul verde“, va cânta mâne séră (Joi) musica lui G. Lantoş. Concertul va fi în grădină, eventual în pavilion.

Introducerea lui Mangra.

Oradea-mare, 10 Iunie n.

Erĭ (9 Iunie) după amédĭ a sosit aicĭ noul vicar al Oradiei, V. Mangra, însoţit de episcopul Goldiş, care a venit spre a-l introduce în noul post. Au mai venit în societatea lor protosincelul Ioan Pap, secretarul episcopesc Dr. Suciu, corul teologilor din Arad în frunte cu d-nul Trifon Lugojan, schreibmoritzul Vas Ede, red. la „Nagyvárad“ şi Ioan Russu Şirianu.

La gară au eşit spre întêmpinare câţĭ-va arădanĭ şi puţinĭ din provincie. Primul discurs de bineventare l'a rostit d-nul Ioan Groza, protopop şi referent consistorial, la adresa episcopului, salutându-l pe acesta în numele consistorului din Oradea. După aceea a vorbit d-l Toma Păcala, protopop, aşişderea salutând pe episcop în numele districtului protopopesc arădan.

Pe urmă d-l Nicolae Diamandi a ţinut o vorbire la adresa lui Mangra, esprimându-şĭ nemărginita bucurie (!) din motivul, că bunul Dumnedeu s'a îndurat a lumina sinodul eparchial (!!), ca acesta sĕ alégă de vicar *pe un bărbat cu un trecut şi un present atât de valoros* (!!!)

După rĕspunsul neesenţial al episcopului Goldiş, vicarul Mangra s'a adresat către d-nul Diamandi c'un rĕspuns de rostul următor: Dênsul (Mangra) a venit sĕ îndeplinéscă o ponderósă misiune în Bihor în ce privesce promovarea, respective validitarea principiilor *patriotice-bisericesci.* Şi pentru-că au putut ocupa un post atât de însemnat meritul în prima liniă îl are episcopul (întocmai cum este al sĕu „meritul“, că Goldiş a devenit episcop. (Coresp.), deórece e drept, că prin votul sinodului a fost ales, dér în lipsa confirmărei episcopescĭ votul sinodului n'ar avé valóre. După accentuarea acestui fapt, de nou promite solemnul, că îi vor zăcea la inimă, în continuu şi esclusiv, *interesele patriei şi ale bisericei.*

Fie-mĭ permis a mĕ opri aci niţel. D-l Mangra, după cum afirmă, e de convingerea, că votul sinodului, respective episcopul l'a făcut pe d-sa vicar. Are dreptate. Dér óre grandiosul naţionalist de tristă memoriă şĭ-a dat sémă de faptul, că dintre membrii sinodului i-au esprimat totala lipsă de încredere, nevotând pentru dênsul, chiar representanţii acelora, în jurul cărora are de scop a-şĭ împlini marea *„misiune patriotică?“* Si are d-l Mangra cunoscinţă despre aceea, că Bihorenii în genere, cu escepţiunea câtor-va, păstréză faţă cu d-sa neschimbată sentinţa de mai înainte, după care vicarul Mangra nu mai póte fi luat în serios? Nu voesce a sci d-sa, nicĭ atâta, că fără încrederea acelora, între carĭ are de a petrece, nicĭ votul sinodului nicĭ confirmarea din partea episcopului nu-i ajută nimic?

Noul vicar arădan a anunţat un program de *activitate patriotică-bisericéscă.* Dér binevoiască a ne spune unde a lăsat causa naţională? Precum se vede ignorarea resp. părăsirea acesteia e preţul vicariatului. Şi totuşĭ mai vêrtos unui vicar din Oradea ar trebui sĕ-i zacă la inimă prosperarea şi validitarea intereselor naţionale, carĭ în Bihor au sĕ dea pept cu şovinismul „patrioţilor“ ca sĕ mântue poporul de perirea naţională.

*

După primire, episcopul Goldiş cu consoţii săi a călĕtorit numai decât la Rontău, de unde în ḑiua următóre de Rosalii s'a reîntors spre a pontifica la serviciul divin în biserica din Oradea. S'a adresat către puţinii credincioşĭ, carĭ erau în biserică cu o predică, în care prima-óră dă laudă lui Dumneḑeu, că îi póte revedé ca episcop. După apreţiarea sĕrbătórei ḑilei face amintire despre neperitórele merite ale marelui Şaguna, a cărui operă măréţă e constituţia nóstră bisericéscă, pe basa căreia credincioşii între altele au drept sĕ-şĭ alégă ei înşi-şĭ pe mai marii bisericei lor. Astfel a devenit şi dênsul episcop, decĭ faptul acesta încă e de a se atribui lui Şaguna. (Auḑĭ acolo!)

Mĕ adresez aci cu o cerere modestă către P. S. Sa episcopul Goldiş, ca sĕ binevoiéscă a fi ceva mai cruţător decât sateliţii sĕi cel puţin faţă de memoria celor adormiţĭ în Domnul. Sĕ nu invóce P. S. Sa mereu memoria nemuritorului bărbat al bisericei. Vrut'a óre acesta prin croirea constituţiei bisericescĭ sĕ deschidă teren unor călugărĭ ca Goldiş şi Mangra, carĭ pentru ajungerea unor scopurĭ condamnabile ale lor sĕ se foloséscă până şi de publicistica jidano-maghiară şi de forurile politice unguresci, în detrimentul demnităţii bisericei naţionale şi în prejudiţiul drepturilor ei?

*

După finea serviţiului divin d-l Dr. A. Lazar a dat un prânz în onórea episcopului şi a vicarului, dela care afară de unul doi, a absentat aşa ḑicênd tótă inteligenţa română din Oradea. Un semn şi acesta fórte remarcabil despre simpatia şi alipirea, ce publicul român păstréză faţă de onorabilii „sdrobitorĭ de sistem“.

Unicul factor, ce cu ocasiunea petrecerei lui Goldiş şi Mangra în Oradea a produs impresiune bună, a fost corul teologilor din Arad, care sub conducerea escelentă a d-lui Trifon Lugojan, profesor de cant, a debutat cât se póte de precis şi astfel a ridicat în mare mĕsură nivoul decurgerei serviciului divin.

Predarea de fapt a oficiului de vicar se va întêmpla Marţĭ după Rosalii. După cum aud însĕ, Mangra nu-şĭ va ocupa postul până mai târḑiu. De-ocamdată decĭ în societatea şefului sĕu va călĕtori 'napoi la Arad.

Drum bun!

D. Lascu.

Esamenele la scóla de fete a Asociaţiunei din Sibiiu se vor ţiné anul acesta după următórea programă:

Lunĭ în 25 Iunie. *a*) înainte de amiadĭ: dela 8—10 óre Religiunea cu elevele din tóte clasele civile, dela 10—11 óre Limba francesă, clasa III şi IV. *b*) după amiadĭ: dela 3—5½ óre clasa I civilă, din studiile: Limba germană, Istoria naturală şi Limba maghiară.

Marţĭ în 26 Iunie. *a*) a. m.: dela 8—11 óre clasa III civilă, din studiile: Limba română, Istoria universală, Aritmetica, Limba maghiară şi Chemia. *b*) d. a.: dela 3—5½ óre clasa II civilă, din studiile: Limba maghiară, Limba germană, Istoria universală şi Geografia.

Mercurĭ în 27 Iunie. *a*) dela 8—11 a. m. clasa IV civilă din Limba română, Limba maghiară, Istoria patriei, Geografia Matematică şi Fisica.

Joi în 28 Iunie. *a*) dela 9—11 óre a. m. Musica instrumentală şi vocală. Declamaţiunĭ. Incheierea solemnă a anului şcolar şi distribuirea atestatelor.

Lucrurile de mână femeescĭ, de caligrafiă şi desemn, sunt espuse în decursul esamenelor într'una din salele institutului. Óspeţii sunt bineveniţĭ!

Direcţiunea.

Inteligenţa română din Hĕrman, invită la producţiunea declamatorică-musicală împreunată cu dans, ce se va aranja Dumineca, în 4 (17) Iunie 1900, cu ocasiunea adunărei generale ordinare a despărţĕmêntului I. (Braşov) al „Asociaţiunei“ în sala „Hotelului mare“ din Herman. Venitul curat e destinat pentru augmentarea „fondului corului local“ şi al copiilor sĕracĭ. Inceputul la 7½ óre séra.

Preţurile: Locul I de persónă 80 cr., familia de de 3 persóne 2 fl. Locul II de persónă 60 cr. familia de 3 persóne 1 fl. 50 cr. Locul III de persónă 40 cr. Suprasolvirile şi ofertele marinimóse se primesc cu mulţămită şi se vor chita pe cale publică. Bilete de întrare se pot căpĕta până Vinerĭ în 2 (15) Iunie la 12 óre a. m. la libăria N. I. Ciurcu în Braşov, ér în Herman la parochul locului şi séra la cassă.

N o t ă: Pentru cei ce vor face us de tren, se adauge: Trenul dela Braşov spre Herman plécă la órele 8·50 m. diminéţa şi la órele 3¼ p. m., ér retour la 6½ p. m. şi diminéţa la órele 8 şi 11 m.

Programa producţiunei: 1) „Deşteptă-te Române“, piesă de pian. 2) „Mórtea lui Fulger“, poesiă de Coşbuc. 3) „Hora junilor“, cor mixt, de G. Musicescu. 4) „Surugiul“, canţonetă comică, de V. Alexandri. 5) „Ultima lacrimă“, solo cu acompaniare de pian, de S. Popini. 6) „Jidanii la bătăliă“, anecdotă de Th. Speranţă. 7) „Echoul“, duet de G. Ionescu. 8) „Steluţa“, piesă de pian de F. Spindler. 9) „Nuşca“, cor mixt de V. Magdu. 10) „Barbu lăutarul“, canţonetă comică de V. Alexandri. 11) „Hora Sinaii“, piesă de pian de Grigore Ventură.

După producţiune ½ óră pausă. In fine dans.

Literatură.

„Enciclopedia Română“, publicată din însărcinarea şi sub auspiciile „Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român“, de *Dr. C. Diaconovich*, prim-secretarul Asociaţiuni.

A apărut fasc. XX, cuprinḑênd numĕróse articole între Ioanovicĭ—Keman. Cu acest fascicol se încheie tomul al doilea al acestei valoróse publicaţiunĭ. In acest fascicol încă aflăm o serie de articole de interes special românesc, dintre carĭ amintim: Iobagiu (I. St. Şuluţu), Ionescu (biografii), Iorga, Iosif (mitropoliţĭ), Ipsilante, Isopescul, Istro-Românĭ, Iuga, Ivacicovicĭ, Jianu, Jiul, Joreste, Junii, Junimea, Kalinderu; éră dintre celelalte articole remarcăm: Iosif, Irigaţiune, Irlanda, Isabella, Isolarea bolnavilor, Istoria, Isus Christos, Isvor, Italia, Italiana, literatura (M. Strajan), Iupiter, Iancsó B., Japonia, Java, Jertfa, Jhering, Joc, Jókai, Jósika, Joubert, Justinian, Kant (Dragomirescu), Karnak, Karthago.

Stăruinţa Redacţiunii şi editurei de a duce acéstă operă la bun sfîrşit în butul tuturor greutăţilor, cu carĭ se luptă, merită recunoscinţa şi sprijinul publicului. Volumele apărute până acum (I şi II) pot forma podóba orĭ cărei case românescĭ. Editorul a pregătit şi scórţe corĕspunḑĕtóre, carĭ se pot procura cu preţul de câte 2 coróne de tom.

Abonamentele se fac la W. Krafft în Sibiiu (deposit general pentru România: E. Storck, Bucurescĭ) şi se primesc numai pentru publicaţiunea întrégă. Preţul de prenumerare pentru un tom broşurat cor. 20, legat cor. 23.20 (în România lei 25, resp. 28.50).

*

*„**Fetele casnice**“*, cor pentru trei şi patru vocĭ femeescĭ de Timoteiŭ *Popovicĭ.* Acéstă drăgălaşă composiţiă musicală se află de vênḑare la d-nul autor în Sibiiu (seminarul archiedecesan), cum şi la Tipografia „A. Mureşianu“ în Braşov. Preţul 15 cr. (plus 3 cr. porto).

Diverse.

Şampania generalului Buller. Un ofiţer reîntors nu de mult de pe teatrul rĕsboiului povesteşte următorul cas hazliu, întêmplat ghinionistului general Buller. Buller, care e mare amator de şampaniă, observă într'o ḑi, că bĕutura lui de predilecţiă e pe isprăvite. Repede depeşă furnisorului sĕu din Londra, ca sĕ-i trimită vre-o 50 de galóne, dér, cu observarea, ca sĕ le predea ca unt de recină. Buller vĕḑênd, că întârḑiă şampania, scrise ofiţerului din port, că îndată ce vor sosi cele 50 de galóne cu recină sĕ i-le trimită urgent. Generalul primi peste câte-va ḑile următórea scrisóre dela ofiţer:

„Cu regret vĕ încunosciinţez, că galónele comandate nu au sosit încă. Am cumpĕrat însĕ tot uleiul de recină, ce am găsit în oraş, şi-mĭ pare rĕu, că n'am putut găsi decât vre-o două-ḑecĭ de galóne şi pe acestea vi-le-am trimis deja. Sper, că acéstă întârḑiere nu va avé consecinţe neplăcute!“

Cursul la bursa din Viena.

Din 12 Iunie 1900.

Renta ung. de aur 4%	116.05
Renta de corone ung. 4%	91.25
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	120.50
Impr. căil. fer. ung. în argint. 4½%	99.40
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	116.80
Bonurĭ rurale ungare 4%	91.75
Bonurĭ rurale croate-slavone	92.50
Impr. ung. cu premii	158.50
Losurĭ pentru reg. Tiseĭ şi Seghedin	138.50
Renta de argint austr.	97.95
Renta de hârtie austr.	97.60
Renta de aur austr.	116.20
Losurĭ din 1860.	134.75
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	17.58
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	715.50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	709.50
Napoleondorĭ	19.28
Mărcĭ imperiale	118.50
London vista	242.25
Paris vista	96.32½
Rente de corone austr. 4%	97.45
Note italiene	90.55

Cursul pieţei Braşov.

Din 13 Iunie 1900.

Bancnota rom.	Cump. 19.—	Vênd. 19.04
Argint român.	Cump. 18.80	Vênd. 18.90
Napoleond'orĭ.	Cump. 19.24	Vênd. 19.26
Galbenĭ	Cump. 11.30	Vênd. 11.40
Ruble Rusescĭ	Cump. 127.—	Vênd. —.—
Mărcĭ germane	Cump. 58.50	Vênd. —.—
Lire turcescĭ	Cump. 10.72	Vênd. —.—
Scris. fonc. Albina 5%	100.—	Vênd. 101.—

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Nr. 5081—1900.

Publicaţiune

referitóre la mĕsurarea dărei de câştig.

Clasa III, pe anul 1900 şi 1901.

Oficiul de dare orăşenesc, publică spre generală cunoscinţă, că Onor. direcţiune de finanţe c. r. ung. din loc cu decisiunea din 6 Iunie 1898 Nr. 17069—98/III-a a trimis la oficiul de dare orăşenesc conspectele, care conţin taxele de dare după câştig, care cade asupra acelor contribuabilĭ, carĭ au început vre-un comerciŭ nou şi nu sunt tacsaţĭ de mai 'nainte, ce au a plăti pe anul 1900 şi 1901.

Aceste conspecte în sensul §-luĭ 18 art. de lege XLIV din anul 1883 stau la disposiţia respectivilor 8 ḑile, adecă din 14 Iunie a. c. dela 8—12 óre a. m. se pot vedea la oficiul de dare orăşenesc, ca orĭ şi cine referitor atât la persóna luĭ, cât şi a altuia, sĕ se informeze cum este taxat, ca având sĕ facă vr'o observaţiă, sĕ o pótă face.

Aceste observărĭ se pot preda în restimp de 8 ḑile, când sunt espuse conspectele la vedere, în scris la direcţia de finanţe c. r. ung. ér mai târḑiu la comisia de taxarea dărei în casa sfatuluĭ.

Tot-odată cu acésta se aduce la cunoscinţă şi ḑilele în care se pertractéză tacsarea dărei după câştig, clasa III de către comisia respectivă. Aceste pertractărĭ se ţin *în fiecare ḑi dela 7—12 óre a. m. în sala de şedinţe cea mică din sfat*, unde contribuabilĭ, având a face obiecţiunĭ contra taxărei, le pot validita orĭ personal, orĭ prin plenipotenţĭ proveḑuţĭ cu procură.

Taxarea dărilor va urma în ordinea următóre, care nu va fi de loc schimbată, şi anume:

Sâmbătă, în 23 Iunie 1900.

Têmplarĭ, mĕsarĭ, friserĭ, barbierĭ, birjarĭ, pantofarĭ, comersanţĭ de ghete, cismaşĭ, fabricanţĭ de candite, conditorĭ, cărăuşĭ de năsip, măeştri de clădire, antreprenorĭ de clădire, antreprenorĭ pentru lucrurile orăşenescĭ de têmplar, inginerĭ geometricĭ, fotografĭ, ştrefarĭ, văpsitorĭ, putinarĭ, tapeţierĭ, urluierĭ, grădinarĭ de artă, coşarĭ, posesorĭ de bordee.

Lunĭ, în 25 Iunie 1900.

Fabricanţii de muştar, cărămidă, piele, ferĕstrău, asfalt şi de petroleu, vînḑĕtorĭ de pesce, póme, castane, victuale, verdeţurĭ, traficanţĭ de tutun, vînḑĕtorĭ de hârtiă, neguştoraşĭ, vînḑĕtoraşĭ de ouĕ, mărfurĭ de strimfar, maşine de cusut, bicicle, mărfurĭ de galanteriă şi vînḑĕtorĭ de jurnale, comersanţii de mobile, cereale, fructe sudice, mărfurĭ ames tecate, delicatese, modă şi vînḑĕtorĭ de mărfurĭ scurte, comersanţii de vestminte şi postav, vînḑĕtorii de vestminte gata de dame şi băcanĭ.

Marţĭ în 26 Iunie a. c.

Vênḑĕtorĭ de bucate recĭ, donatorĭ de cost, liferanţĭ de ape minerale, cârcĭmarĭ micĭ, cârcĭmarĭ şi restauratorĭ, arêndaşĭ de hotel şi posesori de birt; vênḑĕtori de esenţiurĭ de liquerurĭ; arêndaşĭ de cafenea, şi proprieturĭ de cafenea; sculptorĭ de piatră, legătorĭ de cărţĭ, librarĭ, (colporteurĭ). tipografĭ, zidarĭ şi tocitorĭ.

Mercurĭ în 27 Iunie a. c.

Afumătorĭ, măcelarĭ, morarĭ, morarĭ artisticĭ, medici, brutari, pilari, croitori, speditori, curelari, cojocari, pielari, producătorĭ de liquerurĭ, posesori de spălătorie şi călcare de rufe, agenţii, posesori de birou de informaţiunĭ şi angajare, comisionari, arêndaşĭ de pământurĭ, ulterior recepţionaţĭ.

Joi, în 28 Iunie 1900.

Societăţĭ de băncĭ şi deposite, antreprinḑerĭ obligate pentru socotelile publice şi reuniunĭ.

Braşov, în 12 Iunie 1900.

984,1—2. *Oficiul de dare orăşĕnesc.*

Nr. 8541—900.

Pertractare de ofert.

In scopul predărei lucrărilor de asigurare la canalul de conducere a apei de beut orăşenescĭ — fixate din partea conducerei apaductului orăşenesc cu 5606 kor. 80 fil. se escrie cu acésta pertractarea de ofert pe ḑiua de Sâmbătă — în 16 Iunie a. c. — la órele 10 a. m. în biroul economic orăşenesc.

Condiţiunile, planurile şi spesele prescrise mai de-aprópe, se pot vedé până la ḑiua de pertractare în timpul dela 8 până la 12 óre a. m. în biroul de economiă orăşenesc.

Braşov, în 5/VI 1900.

979,2—2 **Magistratul urban.**

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Maiŭ st. n. 1900.

Plecarea trenurilor din Braşov

Dela Braşov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·8 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Cluşiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 7·48 min. séra.
IV. Tr. acc. la óra 10·26 min. séra. (Arad)

Dela Braşov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Trenul mixt la órele 11 a. m.
III. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Cluşiu).
IV. Tr. acc. la óra 5·14 m. dim. (dela Arad).

Dela Braşov la Kezdi Oşorheiu:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim. (are legătură cu Tuşnad, Ciuc-Szereda, la óra 3·20 min. nóptea.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 m. p. m. (are legătură cu linia Tuşnad-Ciuc-Szereda).

Dela Braşov la Zĕrnescĭ (gar. Bartolomeiu).

I. Trenul mixt la óra 9·2 min. a. m.
II. Trenul mixt la óra 5·26 min. p. m.
III. Tr. mixt, la óra 9·30 min. séra.

Dela Braşov la Ciuc-Gyimes:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov.

I. Tr. acc. peste Arad la óra 5·7 m. dim.
II. Trenul de persóne la óra 8 dim.
III. Tr. accel. peste Cluşiu la ó. 2·9 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 10·25 min. séra.

Dela Bucurescĭ la Braşov:

I. Trenul mixt, la óra 6.58 min. dim. (care circulă numaĭ Vinerea dela Predeal).
II. Trenul accel. la óra 2·18 min. p. m.
III. Trenul mixt, la óra 9·27 min. p. m. (din Maiu 15 — 15 Sept.)
IV. Trenul accelerat, la óra 10·14 m. séra.
V. Tren de pers. la óra 2.10 min. p. m. (din 1 Iulie, Joia şi în tóte sărbătorile).

Dela Kezdi-Oşorheiu la Braşov:

I. Trenul de persóne la óra 8·25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Sereda şi Ciuc-Gyimes).
II. Trenul de pers. la óra 1·51 m. p. m.
III. Trenul mixt, la óra 6·48 m. séra (are legătură cu Ciuc-Sereda).
IV. Tr. mixt, la óra 10·4 m. séra (pl. dela St-Georgiu, în Iul. 1 — 15 Sept. în tóte sărbătorile).

Dela Zĕrnescĭ la Braşov (gar. Bartolomeiu).

I. Trenul mixt la óra 7·2 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·12 min. p. m.
III. Tr. mixt la óra 8·18 min. séra.

Dela Ciuc-Ghimes la Braşov:

I. Trenul de pers. la óra 8·25 m. dim.
III. Trenul de pers. la óra 1·51 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·48 min. séra
V. Tr. mixt la óra 10·04 min. séra. (din Palanca dela Iul. 1 — 15 Sept în tóte sărbătorile).